

KRİPTO VARLIK PİYASASI E-BÜLTENİ

SAYI: 30

14/09/2026 – 21/09/2026

KÜRESEL EKONOMİ VE KRİPTO VARLIK GÜNDEMİNDE ÖNE ÇIKAN HABERLER

Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Merkez Bankası (Federal Reserve-FED), küresel piyasalar tarafından oldukça yakından takip edilen faiz oranı kararını geçtiğimiz hafta açıkladı. FED, 25 baz puanlık bir faiz artırımına giderken, karar sonrasında politika faizi yüzde 3,75-4 seviyesine çıkmış oldu. Geçtiğimiz haftaki bültenimizdeki grafik üzerindeki beklentiler de bu yönde şekillenirken, karardaki ana tema FED'in 2023 yılından bu yana ilk kez faiz artırımında bulunması oldu. En son Temmuz 2023'te banka politika faizini 25 baz puan artırarak yüzde 5,25-5,50 aralığına çekmişti. Karar sonrasında yapılan açıklamada, ekonomik faaliyetin güçlü seyrini koruduğu ve enflasyonun yüksek kalmaya devam ettiği vurgulanırken, alınan faiz artışı kararının enflasyonun %2 hedefine daha hızlı dönmesini desteklemesinin amaçlandığı belirtildi. FED üyelerinin faiz beklentilerini gösteren nokta grafiğinde ise 18 katılımcının 16'sının 2026 yıl sonu için mevcut seviyenin üzerinde bir politika faizi öngördüğü görüldü.

ABD'nin 10 yıllık Hazine tahvilinin getirisi, küresel piyasalarda artan enflasyon ve faiz endişelerinin etkisiyle 15 Eylül'de %5,04 seviyesine yükselerek Temmuz 2007'den bu yana en yüksek seviyesini gördü.

Geçtiğimiz hafta para politikasını sıkılaştıran merkez bankaları arasında Japonya Merkez Bankası (BoJ) da yer aldı. BoJ, politika faizini %1'den %1,25'e yükselterek son 31 yılın en yüksek seviyesine çıkardı. Banka enflasyon görünümüne ilişkin yukarı yönlü risklere dikkat çekerek, önümüzdeki dönemde ekonomik faaliyet, fiyat gelişmeleri ve riskler dikkate alınarak ilave faiz artırımlarının gündeme gelebileceğine yönelik mesajları da dikkat çekti.

Kripto varlıklar açısından haftanın öne çıkan gelişmelerinden biri, ABD'de CLARITY Act'in Senato'da ilerleyememesi oldu. Kripto varlıklara yönelik kapsamlı bir piyasa yapısı oluşturmayı ve özellikle menkul kıymet-emtia ayrımına ilişkin düzenleyici belirsizlikleri azaltmayı amaçlayan tasarının görüşülmesine geçilebilmesi için yapılan usul oylamasında gerekli 60 oy sağlanamadı. Oylama 49 lehte, 50 aleyhte sonuçlanırken, tasarının Senato'daki ilerleme süreci şimdilik durdu.

Birleşik Krallık'ta kripto varlıklara yönelik yeni düzenleyici çerçeve şekillenmeye devam ediyor. Finansal Davranış Otoritesi (Financial Conduct Authority-FCA), yeni rejim kapsamında hangi kripto varlık faaliyetlerinin FCA yetkilendirmesine tabi olacağını açıklayan nihai kapsam rehberini yayımladı. Rehber; uygun nitelikteki stabil kripto varlıkların ihracı, kripto varlık işlem platformlarının işletilmesi, kripto varlıkların saklanması ve staking hizmetlerinin düzenlenmesi gibi faaliyetleri kapsıyor. 25 Ekim 2027'de yürürlüğe girmesi öngörülen yeni rejim kapsamında faaliyet göstermek isteyen firmalar için yetkilendirme başvuru dönemi 30 Eylül 2026'da başlayacak ve 28 Şubat 2027'de sona erecek. Bu dönemde başvuruda bulunan firmalar, gerekli şartları sağlamaları halinde geçiş hükümlerinden yararlanabilecek. Diğer taraftan FCA ile İngiltere Merkez Bankası (Bank of England-BoE), toptan finansal piyasalarda tokenizasyonun güvenli ve etkin biçimde yaygınlaştırılmasına yönelik ortak bir yol haritasını 2026 yılı içinde yayımlamayı planlıyor. Yol haritasının, tokenleştirilmiş menkul kıymetler, teminat yönetimi ve takas süreçleri gibi alanlarda hedef tarihleri ve düzenleyici çalışmaları ortaya koyması bekleniyor.

ABD Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu (SEC), geçtiğimiz hafta yayımladığı "İnovasyon Muafiyeti" kapsamında, belirli koşullar altında tokenize edilmiş ABD pay senetlerinin zincir üzerinde işlem görmesine olanak sağlayan "beş yıllık geçici ve koşullu" bir muafiyet getirdi. Muafiyet kapsamında, Tokenize Menkul Kıymet Platformlarının (Tokenized Securities Venues-TSV), ABD Ulusal Piyasa Sistemi (National Market System-NMS) kapsamındaki payların tokenize edilmiş versiyonlarını izinli otomatik piyasa yapıcılar ve likidite havuzları üzerinden işlem görmesine olanak sağlandı. Düzenlemeye göre, işlem görecekt tokenize payların dayanak paylarla temettü ve oy hakkı dahil aynı hak ve imtiyazları sağlaması gerekiyor. Ayrıca üçüncü taraflarca tokenize edilen paylarda ilgili ihraççıya önceden bildirim yapılması ve ihraççıya işleme itiraz etme imkânı tanınması öngörülüyor. Sentetik olarak yalnızca bir payın fiyatına maruz kalma sağlayan tokenlar ise muafiyet kapsamına girmiyor. Platformlarda kullanılan akıllı sözleşmelerin denetlenebilir ve kamuya açık olması; fiyat, işlem büyüklüğü, zaman ve işlem hacmi dahil belirli işlem verilerinin düzenli olarak kamuya açıklanması gerekiyor. Dayanak payın

birincil borsadaki işlemlerinin durdurulması halinde tokenize edilmiş payın işlemlerinin de eş zamanlı olarak durdurulması öngörülüyor. SEC, uygulamadan elde edilecek veri ve deneyimlerin tokenize menkul kıymetlere ilişkin daha kalıcı bir düzenleyici çerçevenin oluşturulmasında kullanılmasını amaçlıyor.

Cointelegraph'ın Avrupa Menkul Kıymetler ve Piyasalar Otoritesi (ESMA) tarafından yayımlanan MiCA sicili verileri üzerinden yaptığı analize göre, Avrupa Birliği'nde MiCA kapsamında listelenen bankaların sayısı 26 Haziran-16 Eylül döneminde yaklaşık 40'tan 80'e yükselerek iki katına çıktı. Aynı dönemde listelenen toplam kripto varlık hizmet sağlayıcısı sayısı 243'ten 349'a yükselirken, banka dışı sağlayıcıların toplam içerisindeki payı yaklaşık %84'ten %77'ye geriledi. Söz konusu gelişme,

geleneksel finans kuruluşlarının MiCA çerçevesinde kripto varlık hizmetlerine yönelik faaliyetlerini hızla artırdığına işaret ediyor.

ABD'li kripto varlık alım satım platformu Coinbase, ABD'deki pay senetlerine dayalı vadeli işlem sözleşmelerini listelemek için Emtia Vadeli İşlemler Ticaret Komisyonu'na başvuruda bulundu.

S&P Global, geçen hafta gerçekleştirdiği açıklama kapsamında blokzincir güvenlik firması OpenZeppelin'i satın almak üzere bir anlaşma imzaladığını duyurdu. Satın alımda özellikle finansal ürünlere yönelik tokenizasyonun artması ile büyüyen ekosistem içerisinde akıllı sözleşmelere yönelik güvenlik ve risk değerlendirme kapasitesinin artırılmasının hedeflendiği belirtildi.

HAFTANIN ÖNE ÇIKAN GELİŞMELERİ (14 EYLÜL-21 EYLÜL)

Küresel piyasalarda haftanın ana gündemini FED'in faiz kararı, yüksek seyreden tahvil getirileri ve enerji fiyatları oluşturdu. FED yetkililerinin 2026 sonuna ilişkin medyan faiz beklentisi yüzde 4,1'e yükselirken, 16 yetkili yıl sonuna kadar en az bir faiz artırımını daha öngördü. FED toplantısı öncesinde ABD 10 yıllık Hazine tahvilinin getirisi yüzde 5 seviyesini aşarak Temmuz 2007'den bu yana en yüksek seviyesine ulaşırken, yükselen enerji fiyatları enflasyon endişelerini güçlendirdi. Brent petrolün 110 dolar seviyesine yaklaşması, ABD-İran geriliminin devamı ve Hürmüz Boğazı'ndaki taşımacılığa ilişkin riskler enerji piyasalarındaki arz endişelerini artırdı. BOJ tarafındaki faiz kararının ardından yenin değer kaybetmesi, faiz artırımının para birimi üzerindeki etkisinin sınırlı kaldığını gösterdi. Hisse senedi piyasalarında haftanın ilk bölümünde yüksek faiz ve tahvil getirilerinin yanı sıra yapay zeka sektörüne ilişkin gelişmeler de takip edildi. Anthropic CEO'su tarafından yapay zeka modellerinin geliştirilme hızının yavaşlatılması ve daha kapsamlı güvenlik önlemlerinin alınması yönündeki çağrısı, başta çip üreticileri olmak üzere teknoloji hisselerinde satış baskısı oluşturdu. OpenAI ve xAI

yöneticilerinin de benzer yöndeki açıklamaları sonrasında Nvidia gibi şirketlerde düşüşler görülürken, FED kararının geride kalmasının ardından hafta sonuna doğru teknoloji hisselerinde toparlanma yaşandı. Nvidia'nın güçlü görünümüne ilişkin açıklamalar, çip üreticilerindeki yükselişi destekleyerek olumlu havanın Asya teknoloji hisselerine de yayılmasını sağladı. Kripto varlık piyasalarında ise ABD'de kapsamlı bir düzenleyici çerçeve oluşturmayı amaçlayan CLARITY Act'in Senato'da ilerleyememesi haftanın öne çıkan gelişmelerinden biri oldu. Kripto varlıkların menkul kıymet veya emtia olarak sınıflandırılmasına ilişkin düzenleyici belirsizliğin azaltılması açısından önemli görülen tasarı, Senato'daki oylamada gerekli olan 60 oy sayısına ulaşamadı. 50'ye karşı 49 oyla sonuçlanan oylamanın ardından tasarının yasama süreci, şimdilik duraksadı. Bu düzenleme hamlesi ve FED tarafındaki şahin hamleye rağmen Bitcoin tarafında yukarı yönlü hareketlilikler gözlemlendi. Öyle ki Bitcoin haftayı yüzde 5,65'lik yükselişle kapatırken, Ethereum yüzde 6,70 seviyesinde yükselişle haftayı tamamladı.

GELECEK HAFTAYA BAKIŞ (21 EYLÜL-28 EYLÜL)

Geçtiğimiz hafta Fed'in faiz kararıyla birlikte dalgalı bir seyir izleyen küresel piyasalar, bu hafta ABD ve Avrupa başta olmak üzere yoğun bir veri gündemini takip edecek. ABD'de

çarşamba günü imalat sanayi endeksi, perşembe günü haftalık işsizlik maaşı başvuruları ve yeni konut satışları, cuma günü ise Michigan Üniversitesi tüketici güven endeksi açıklanacak.

Avrupa tarafında Avro Bölgesi, Almanya ve İngiltere'nin imalat sanayi PMI verilerinin yanı sıra Japonya'da imalat sanayi PMI verisi öne çıkıyor. Söz konusu verilerin, Fed'in faiz kararının ardından ABD ekonomisinin görünümüne ve küresel büyüme beklentilerine ilişkin yeni sinyaller vermesi beklenirken, Bitcoin yeni haftaya yükselişle başladı. Bülten yazım sırasında 82.700 USD seviyesinde işlem görüyor.

Kripto Varlık Takvimi:

- 21.09.2026- Injected ve Solana Köprüsü Açılışı

- 22.09.2026 –Avalanche (AVAX) Helicon ana ağ aktivasyonu
- 22.09.2026-RIVER kripto varlık kilit açılışı
- 23.09.2026- Humanity Protocol kripto varlık kilit açılışı
- 24.09.2026-Injective(INJ)-Meridian ana ağ güncellemesi
- 25.09.2026- Plasma (XPL)-kripto varlık kilit açılışı

KRİPTO VARLIĞA DAYALI BORSA YATIRIM FONLARI

Bitcoin: -312,9 milyon USD

14.09.2026-21.09.2026 tarihleri arasında Bitcoin ETF'lerinden 312,9 milyon USD net çıkış gerçekleşti.

Ethereum: -140 milyon USD

14.09.2026-21.09.2026 tarihleri arasında Ethereum ETF'lerine 140 milyon USD net çıkış gerçekleşti.

Kaynak: <https://farside.co.uk/> ABD piyasalarında işlem gören BlackRock, Fidelity, Bitwise, ARK Invest, Franklin Templeton, Valkyrie, VanEck, WisdomTree ve Grayscale ETF'lerini kapsamaktadır.

EN ÇOK YÜKSELEN/DÜŞENLER (HAFTALIK)

Tablo 1: En Çok Yükselenler

Proje İsmi	Sembol	Yükseliş Oranı
Akedo	AKE	%168.2↑
Near Protocol	NEAR	%77.8↑
Arbitrum	ARB	%62.8↑
Ethena	ENA	%56↑
Avalanche	AVAX	%50.9↑

Tablo 2: En Çok Düşenler

Proje İsmi	Sembol	Düşüş Oranı
Stable	STABLE	%9.8↓
Pi Network	PI	%8.2↓
Rain	RAIN	%7↓
Filecoin	FIL	%2↓
Just	JST	%0.6↓

Kaynak: <https://coingecko.com> 21.09.2026 saat 12:30 itibarıyla piyasa değeri bakımından ilk 100 içerisinde yer alan kripto varlıklar esas alınmıştır.

TÜRKİYE'DEKİ PLATFORMLARIN TOPLAM İŞLEM HACMI (GÜNLÜK MİLYON USD)

Tablo 3: Türkiye'deki Platformların Toplam İşlem Hacmi

Platform	Hacim	
	14.09.26	21.09.26
Binance TR	135	283
BtcTurk	85	145
Paribu	78	131

14.09.2026 – 21.09.2026 tarihleri saat 10:00 itibarıyla yalnızca CoinMarketCap üzerinde yer alan platformlara ilişkin verilerden yararlanılmıştır.

14.09.2026 – 21.09.2026 tarihleri saat 10:00 itibarıyla yalnızca CoinMarketCap üzerinde yer alan platformlara ilişkin veriler esas alınarak

yapılan incelemede, Türkiye’de faaliyet gösteren kripto varlık alım satım platformlarının günlük işlem hacimlerinde genel olarak artış olduğu gözlemlenmiştir. Söz konusu dönemde Binance TR platformunun günlük işlem hacmi 135 milyon dolardan 283 milyon dolara yükselerek yaklaşık %109,63 oranında artış göstermiştir. BtcTurk platformunun günlük işlem hacmi ise 85 milyon dolardan 145 milyon dolara yükselerek yaklaşık %70,59 oranında artmıştır. Paribu platformunun günlük işlem hacmi 78 milyon dolardan 131 milyon dolara yükselerek yaklaşık %67,95

oranında artış kaydetmiştir.

Genel görünüm itibarıyla söz konusu üç platformun toplam günlük işlem hacmi, önceki dönem olan 298 milyon dolardan 559 milyon dolara yükselerek yaklaşık %87,58 oranında artmıştır. Türkiye kripto varlık piyasasında incelenen platformlar özelinde toplam işlem hacmindeki artışın ağırlıklı olarak Binance TR platformundaki hacim artışından kaynaklandığı, BtcTurk ve Paribu platformlarında görülen hacim artışlarının da bu görünümü desteklediği gözlemlenmiştir.

GLOBAL PLATFORMLARIN TOPLAM İŞLEM HACMİ (GÜNLÜK MİLYAR USD)

Tablo 4: Global Platformların Toplam İşlem Hacmi

Platform	Hacim		Kayıtlı Genel Merkez
	14.09.26	21.09.26	
Binance	6.56	9.39	Dubai, BAE
OKX	1.41	2.10	Seyşeller
Coinbase	1.16	1.83	ABD
Bybit	1.04	1.39	Dubai, BAE
Upbit	1.42	1.37	Güney Kore

14.09.2026 – 21.09.2026 tarihleri saat 10:00 itibarıyla yalnızca CoinMarketCap’te yer alan platformlara ilişkin verilerden yararlanılmıştır.

14.09.2026 – 21.09.2026 tarihleri saat 10:00 itibarıyla yalnızca CoinMarketCap’te yer alan platformlara ilişkin veriler esas alınarak yapılan incelemede, küresel ölçekte faaliyet gösteren kripto varlık platformlarının günlük işlem hacimlerinde genel olarak artış gerçekleştiği gözlemlenmiştir.

Binance platformunun günlük işlem hacmi 6,56 milyar dolardan 9,39 milyar dolara yükselerek yaklaşık %43,14 oranında artış göstermiştir. OKX platformunun günlük işlem hacmi 1,41 milyar dolardan 2,10 milyar dolara yükselerek yaklaşık %48,94 oranında artış gerçekleştirmiş

ve işlem hacmi sıralamasında üçüncü sıradan ikinci sıraya yükselmiştir. Coinbase platformunun günlük işlem hacmi 1,16 milyar dolardan 1,83 milyar dolara yükselerek yaklaşık %57,76 oranında artmış olup dördüncü sıradan üçüncü sıraya yükselmiştir. Bybit platformunun günlük işlem hacmi 1,04 milyar dolardan 1,39 milyar dolara yükselerek yaklaşık %33,65 oranında artış göstermiş olup beşinci sıradan dördüncü sıraya yükselmiştir. Upbit platformunun günlük işlem hacmi 1,42 milyar dolardan 1,37 milyar dolara gerileyerek yaklaşık %3,52 oranında azalmış olup ikinci sıradan beşinci sıraya gerilemiştir.

Genel görünüm itibarıyla incelenen beş platformun toplam günlük işlem hacmi, önceki dönem olan 11,59 milyar dolardan 16,08 milyar dolara yükselerek yaklaşık %38,74 oranında artmıştır. Toplam hacimdeki artışın ağırlıklı olarak Binance platformunda gözlenen hacim artışından kaynaklandığı, OKX ve Coinbase platformlarında görülen artışların da bu görünümü desteklediği gözlemlenmiştir. Upbit platformunda görülen sınırlı hacim düşüşünün ise toplam artış üzerinde bir etkisinin bulunmadığı değerlendirilmektedir.

MKK KRİPTO VARLIK PİYASA VERİLERİ (HAFTALIK)

Tablo 5: MKK Kripto Varlık Verileri

KV PİYASA DEĞERİ		YATIRIMCI SAYISI	
21 Eylül	179,66 Milyar TL	21 Eylül	3.704.999 kişi
14 Eylül	166,49 Milyar TL	14 Eylül	3.484.528 kişi
BAKİYELERDEKİ FARKLI KV SAYISI		KVMKS ÜYE PLATFORM SAYISI	
21 Eylül	1.524	21 Eylül	43
14 Eylül	1.525	14 Eylül	43

HAFTALIK KRİPTO VARLIK İŞLEM HACMİ SIRALAMASI
14.09.2026-21.09.2026 İlk 5 Varlık
1-USDT 2-XRP 3-ONE 4-USDC 5-SYN

YATIRIMCI PROFİLİ			
21.09.2026			
YERLİ	YABANCI	KADIN	ERKEK
3.699.427	5.570	622.458	3.081.889
KURUMSAL		BİREYSEL	
650		3.704.347	

Karşılaştırma, 14 Eylül 2026 tarihli MKK kurumsal internet sitesi kaydı ile 21 Eylül 2026 saat 10.00 itibarıyla VAP'ta görüntülenen veriler esas alınarak hazırlanmıştır.

MKK tarafından Veri Analiz Platformu'nda (VAP) yayımlanan verilere göre, 21 Eylül 2026 itibarıyla kripto varlık bakiyelerinin toplam piyasa değeri 179,66 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Piyasa değeri, 14 Eylül 2026 tarihindeki 166,49 milyar TL seviyesine göre 13,17 milyar TL (%7,91) artmıştır. Aynı dönemde yatırımcı sayısı 3.484.528 kişiden 3.704.999 kişiye yükselerek 220.471 kişi (%6,32) artmıştır. Bakiyelerdeki farklı kripto varlık sayısı 1.525 adetten 1.524

adede düşerken KVMKS'ye üye platform sayısı 43 ile değişmemiştir. 14-21 Eylül 2026 döneminde haftalık işlem hacmi bakımından ilk beş kripto varlık sırasıyla USDT, XRP, ONE, USDC ve SYN olmuştur. Yatırımcı profilinde 3.699.427 yerli ve 5.570 yabancı yatırımcı bulunurken; 622.458 kadın, 3.081.889 erkek, 3.704.347 bireysel ve 650 kurumsal yatırımcı kaydedilmiştir.

HAFTANIN KONUSU: YAPTIRIM TARAMASI VE KRİPTO VARLIK HİZMET SAĞLAYICILARI

Yaptırım taraması (sanctions screening), bir kişi, kuruluş, işlem, vasıta veya kripto varlık adresinin, ilgili yaptırım rejimleri kapsamında listelenmiş kişi ve kuruluşlarla bağlantısının bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi sürecidir. Geleneksel finans sisteminde olduğu gibi kripto varlık ekosisteminde de finansal suçlarla mücadele ve yaptırımlara uyum çerçevesinin temel kontrollerden birini oluşturmaktadır. Yaptırım taraması, siyasi nüfuz sahibi kişi (PEP- Politically Exposed Person) taraması, menfi haber taraması ve işlem taraması gibi diğer müşteri kontrolleriyle birlikte

kuruluşların maruz kalabilecekleri risklerin tespit edilmesine yardımcı olmaktadır. Bununla birlikte, bu kontrollerin hukuki sonuçları birbirinden farklıdır. Örneğin bir kişinin, PEP olması tek başına işlem yapılmasını engelleyen bir durum oluşturmazken, uygulanabilir bir yaptırım listesiyle kesin eşleşme tespit edilmesi, ilgili yaptırım rejimine bağlı olarak malvarlığının dondurulması veya işlemin gerçekleştirilmemesi gibi sonuçlar doğurabilmektedir.

Kimler Yaptırım Listesi Yayınıyor?

Dünya genelinde birden fazla kurum ve otorite kendi hukuki yetki alanları çerçevesinde yaptırım listeleri yayımlamaktadır.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi (BMGK), uluslararası barış ve güvenliğin korunması amacıyla kabul edilen yaptırım rejimleri kapsamında listelenen kişi ve kuruluşları BMGK Konsolide Yaptırım Listesi altında bir araya getirmektedir. Konsolide Liste’de yer alan yaptırımların niteliği ilgili yaptırım rejimine göre değişebilmektedir.

ABD, yaptırım programları ve yaptırım listelerinin uygulanması bakımından en köklü ve kapsamlı sistemlerden birine sahiptir. ABD Hazine Bakanlığına bağlı Yabancı Varlıkları Kontrol Ofisi (Office of Foreign Assets Control-OFAC), ekonomik ve mali yaptırım programlarının uygulanmasında temel otorite konumundadır. OFAC, yaptırım listelerinde kişi ve kuruluşlara ilişkin kimlik bilgilerinin yanı sıra, bunlarla bağlantılı belirli kripto varlık adreslerini de tanımlayıcı bilgi olarak yayımlayabilmektedir. OFAC, ilk kez Kasım 2018’de yaptırım uygulanan iki kişiyle bağlantılı Bitcoin adreslerini kamuya açıklamış; bu tarihten itibaren kripto varlık adreslerini yaptırım uygulamalarında tanımlayıcı unsurlardan biri olarak kullanmaya başlamıştır.

Avrupa Birliği de ülke bazlı ve tematik yaptırım rejimleri kapsamında kişi ve kuruluşlara yönelik malvarlığı dondurma, fon veya ekonomik kaynak sağlama yasağı ile belirli sektör ve işlemlere yönelik kısıtlamalar uygulamaktadır. Kripto varlıklar ve kripto varlık hizmet sağlayıcıları da özellikle yaptırımların aşılmasının önlenmesi amacıyla AB’nin son yıllardaki yaptırım düzenlemelerinde giderek daha fazla yer almaktadır.

Birleşik Krallık’ta yaptırım uygulamalarının önemli bir bölümünün yürütülmesinden İngiltere Maliye Bakanlığı’na bağlı Mali Yaptırımların Uygulanması Ofisi (OFSI-Office of Financial Sanctions Implementation) sorumludur. Bununla birlikte, 28 Ocak 2026 tarihi itibarıyla daha önce kullanılan OFSI Consolidated List kapatılmış ve UK Sanctions List, Birleşik Krallık’taki güncel yaptırım tanımlarının listesi haline gelmiştir.

Türkiye’de terörizmin finansmanının önlenmesi kapsamında malvarlığının dondurulmasına ilişkin temel hükümler, 6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun’un 5, 6 ve 7’nci maddelerinde düzenlenmektedir. Bu

maddeler sırasıyla Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarına dayalı dondurma kararlarını, yabancı devlet taleplerine dayalı dondurma kararlarını ve Türkiye’de verilen iç dondurma kararlarını kapsamaktadır. Ayrıca, 7262 sayılı Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun’un 3’üncü maddesi kapsamında da malvarlığının dondurulmasına yönelik hükümler bulunmaktadır. Bu kapsamda malvarlığı dondurulan kişi, kuruluş ve organizasyonlara ilişkin toplu listeler MASAK’ın internet sitesinde yayımlanmaktadır.

Dolayısıyla kripto varlık hizmet sağlayıcıların dikkate almaları gereken yaptırım rejimleri, faaliyet gösterdikleri ülkeler, müşterileri, işlem yaptıkları karşı taraflar ve tabi oldukları hukuki yükümlülükler göre farklılaşabilmektedir.

Yaptırım Taraması Kripto Varlık Hizmet Sağlayıcılar Açısından Neden Önemli?

Kripto varlıkların sınır ötesi transferlere imkan veren yapısı ve işlemlerin kısa süre içerisinde gerçekleştirilebilmesi, yaptırım kontrollerinin kripto varlık ekosistemindeki önemini arttırmaktadır. Özellikle fidye yazılımı faaliyetleri, devlet destekli siber faaliyetler ve yaptırımlardan kaçınma girişimleri kapsamında kripto varlıkların kullanılması, düzenleyici otoritelerin bu alana daha fazla odaklanmasına yol açmıştır. Nitekim OFAC, kripto varlık sektörüne özel yaptırım uyum rehberinde sektör kuruluşlarının yaptırım listelerinde yer alan kişilerle ve bunlarla bağlantılı kripto varlık adresleriyle gerçekleştirilebilecek işlemleri tespit edebilecek risk bazlı kontroller geliştirmelerini tavsiye etmektedir. Güncel gelişmeler bu riskin önemini somut biçimde ortaya koymaktadır. Avrupa Birliği’nin Rusya’ya yönelik 2026 yılında genişlettiği yaptırım tedbirleri kapsamında HTX (Huobi Global SA) ve EXMO Ltd dahil çeşitli kripto varlık hizmet sağlayıcılar işlem kısıtlaması kapsamına alınmıştır.

Söz konusu tedbir, klasik anlamda bir malvarlığı dondurma yaptırımından farklı olarak, AB’deki kişi ve kuruluşların listelenen kuruluşlarla doğrudan veya dolaylı işlem gerçekleştirmelerini yasaklayan bir işlem kısıtlaması niteliğindedir. Bu örnek aynı zamanda yaptırım taramasında yalnızca kişi veya cüzdan adreslerinin değil, işlem yapılan hizmet sağlayıcıların ve karşı tarafların da dikkate alınmasının önemini göstermektedir.

Yaptırım Taraması Nasıl Çalışır?

Genel olarak üç aşamada ele alınabilir:

1. Kimlik bilgilerinin toplanması ve doğrulanması

İlk aşamada müşterinin kimlik tespitine ilişkin bilgiler toplanır ve bu bilgiler mevzuat doğrultusunda resmi kayıtlarla doğrulanır. Tüzel kişiler bakımından gerekli durumlarda sahiplik ve kontrol yapısı ile gerçek faydalanıcıların tespiti de bu sürecin önemli bir parçasıdır.

2. Yaptırım listeleriyle karşılaştırma

Toplanan bilgiler, kuruluşların tabi olduğu veya risk değerlendirmesi kapsamında dikkate aldığı yaptırım listeleriyle karşılaştırılır. Bu karşılaştırma manuel olarak gerçekleştirilebilmekle birlikte, geniş müşteri ve işlem hacmine sahip kuruluşlarda genellikle otomatik tarama sistemlerinden yararlanılmaktadır.

Tarama yalnızca birebir isim eşleşmesiyle dayanmamaktadır. İsimlerin farklı alfabelerde yazılması, transliterasyon farklılıkları, takma adlar, yazım farklılıkları veya isim varyasyonları nedeniyle esnek eşleştirme (fuzzy logic) yöntemleri kullanılabilir. Örneğin, "Mehmet Yılmaz" ile "Mehmed Yılmaz" ifadeleri sistem tarafından potansiyel eşleşme olarak işaretlenmelidir. Ancak bu durum tek başına kesin eşleşme anlamına gelmemektedir. Diğer kimlik bilgileri (doğum tarihi, uyruk, kimlik numarası, adres veya diğer tanımlayıcı bilgiler) kullanılarak eşleşmenin gerçek olup olmadığı değerlendirilmektedir.

3. Eşleşmenin değerlendirilmesi ve gerekli tedbirlerin uygulanması

Potansiyel eşleşmeler değerlendirilir. Uygulanabilir yaptırım rejimi kapsamında kesin bir eşleşme tespit edilmesi halinde, yaptırımın niteliğine bağlı olarak müşteri kabulünün gerçekleştirilmemesi, işlemin durdurulması veya reddedilmesi, malvarlığının dondurulması ve ilgili mercilere bildirim yapılması gibi tedbirler gerekebilir.

Kripto varlık ekosisteminde ise tarama sürecine ilave bir boyut eklenmektedir: blokzincir analizi. Bir yaptırım listesinde açıkça belirtilen cüzdan adreslerinin tespit edilmesi görece kolaydır. Asıl zorluk, listelenmemiş ancak yaptırıma tabi kişi veya adreslerle blokzincir üzerinde doğrudan veya dolaylı bağlantılı adreslerin

değerlendirilmesinde ortaya çıkmaktadır. OFAC da listelenmiş bir adresle aynı cüzdanı paylaşan veya bu adreslerle bağlantılı diğer adreslerin yaptırım riski taşıyabileceğine dikkat çekmektedir. Bu nedenle kripto varlık hizmet sağlayıcılar açısından klasik isim taramasının yanı sıra cüzdan adresi taraması ve blokzincir işlem analizinin de yaptırım uyum sisteminin önemli unsurları arasında değerlendirilmesi gerekmektedir.

Kripto Varlıklara Özgü Yaptırımdan Kaçınma Yöntemleri

Kripto varlıkların teknolojik özellikleri, yaptırıma tabi aktörlere fonların kaynağını veya hareketini gizlemeye yönelik farklı yöntemler sunabilmektedir. Öne çıkan yöntemlerden bazıları şunlardır:

- Zincirler arası geçiş: Fonların farklı blokzincirler arasında (örneğin Ethereum'dan Bitcoin'e) aktarılması suretiyle işlem izinin takip edilmesinin zorlaştırılması.
- Mikser ve karıştırıcı hizmetlerin kullanılması: Birden fazla kullanıcının fonlarının bir araya getirilerek gönderici ile alıcı arasındaki doğrudan bağlantının zayıflatılması.
- Gizlilik artırıcı teknolojiler: İşlem taraflarının veya işlem tutarlarının görünürlüğünü azaltan teknolojilerden ya da gizlilik odaklı kripto varlıklardan yararlanılması.
- Yeni cüzdan adreslerinin kullanılması: Riskli olarak etiketlenmiş adreslerle doğrudan bağlantının görünürlüğünü azaltmak amacıyla yeni adresler oluşturulması.
- Merkeziyetsiz finans (DeFi) protokolleri ve köprüler: Fonların merkezi bir aracıya ihtiyaç duyulmaksızın farklı protokoller veya blokzincirler arasında aktarılması. Aracı kişi veya kuruluşların kullanılması: Yaptırım listesinde doğrudan yer almayan ancak yaptırıma tabi aktörlerle bağlantılı kişi veya kuruluşlar üzerinden işlem gerçekleştirilmesi.

Bununla birlikte, bu araçların kullanılması tek başına yaptırımdan kaçınma veya yasa dışı faaliyet göstergesi olarak değerlendirilmemelidir. FATF de mikserler, eşler arası platformlar veya gizlilik artırıcı kripto varlıklar gibi teknolojilerin kullanımının risk göstergesi oluşturabileceğini, ancak işlemlerin müşteri profili ve meşru ekonomik gerekçeler çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Karşılaşılan Zorluklar

Etkili bir yaptırım taraması sisteminin kurulması, özellikle yüksek işlem hacmine sahip

kuruluşlarda önemli bir teknolojik ve operasyonel kapasite gerektirmektedir. ComplyAdvantage tarafından uyum profesyonelleri arasında gerçekleştirilen küresel bir ankette katılımcıların yüzde 43'ü, finansal suç risklerinin tespitine ilişkin mevcut yaklaşımlarındaki en önemli sınırlamalardan biri olarak müşterileri yaptırım ve izleme listelerine karşı etkili biçimde tarama kabiliyetindeki yetersizliği göstermiştir. Tarama sistemlerinin karşılaştığı temel sorunlardan biri yanlış pozitif sonuçlardır. Örneğin yaptırım listesindeki bir kişiyle aynı veya benzer isme sahip sıradan bir müşteri sistem tarafından potansiyel eşleşme olarak işaretlenebilir. Çok sayıda yanlış pozitif üretilmesi, uyum ekiplerinin operasyonel iş yükünü artırarak gerçek risk taşıyan vakalara ayrılacak kaynakları azaltabilmektedir. Bir diğer önemli sorun ise veri kalitesi ve güncelliğidir. Yaptırım listeleri dinamik yapıdadır. Yeni kişi ve kuruluşlar eklenebilmekte, mevcut kayıtlar güncellenebilmekte veya listeden çıkarılabilmektedir. Bu nedenle yalnızca müşteri kabulü sırasında yapılan tek seferlik bir kontrol yeterli değildir. Etkili bir sistemin, müşteri ilişkisi devam ettiği sürece yaptırım listelerinde ve müşteri bilgilerinde meydana gelen değişiklikleri yakalayabilecek şekilde yeniden tarama yapabilmesi önem taşımaktadır. Kripto varlık hizmet sağlayıcılar bakımından buna bir de blokzincir verilerinin sürekli değişen yapısı eklenmektedir. Yeni cüzdanların oluşturulması, fonların farklı blokzincirlere taşınması veya aracı protokollerin kullanılması, yalnızca statik adres listelerine dayalı kontrollerin etkinliğini sınırlayabilmektedir.

Sonuç ve Öne Çıkan Bulgular

- Yaptırım taraması, müşteri ve işlem kaynaklı yaptırım risklerinin tespit edilmesine yönelik temel uyum kontrollerinden biridir. PEP ve menfi haber taraması gibi diğer kontrollerle birlikte kullanılmakla beraber hukuki sonuçları bu kontrollerden farklıdır.
- Kripto varlıkların sınır ötesi ve hızlı hareket kabiliyeti, yaptırım kontrollerinin kripto varlık hizmet sağlayıcılar açısından önemini artırmaktadır.
- Kripto varlık ekosisteminde yaptırım taraması yalnızca müşteri isimlerinin kontrolünden ibaret değildir. Cüzdan adresleri, işlem tarafları ve blokzincir üzerindeki bağlantılar da risk değerlendirmesinin parçasıdır.
- Yaptırım listesinde açıkça yer alan bir adresin tespiti görece kolayken, listelenmiş adreslerle dolaylı bağlantıların tespiti daha gelişmiş blokzincir analiz yöntemleri gerektirebilmektedir.
- Zincirler arası transferler, mikserler, gizlilik artırıcı teknolojiler, yeni cüzdanlar, DeFi protokolleri ve aracı kişi veya kuruluşlar yaptırım riskinin değerlendirilmesini güçleştirebilmektedir. Ancak bu araçların kullanılması tek başına yasa dışı faaliyet göstergesi değildir.
- Yaptırım taramasının yalnızca müşteri kabulü aşamasında değil, müşteri ilişkisi boyunca güncel veriler kullanılarak tekrarlanması önem taşımaktadır.
- Veri kalitesi, yanlış pozitifler, eski teknolojik altyapılar ve manuel süreçlere bağımlılık, yaptırım taramasında karşılaşılan başlıca operasyonel sorunlar arasındadır.

KRİPTO VARLIK PİYASASI E-BÜLTEN

TSPB Adına İmtiyaz Sahibi

Serdar Sürer

Genel Sekreter

Genel Yayın Yönetmeni

Serdar Sürer

Genel Sekreter

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Elif Gönençer

Genel Sekreter Yardımcısı

Editör

Meltem Çağlar Çakmak

Müdür / Finansal Teknolojiler ve Dijital Dönüşüm Müdürlüğü

Editör Yardımcısı

Utku Deniz

Uzman / Finansal Teknolojiler ve Dijital Dönüşüm Müdürlüğü

İçerik

Azat Bolcal

Müdür Yardımcısı / Finansal Teknolojiler ve Dijital Dönüşüm Müdürlüğü

Utku Deniz

Uzman / Finansal Teknolojiler ve Dijital Dönüşüm Müdürlüğü

Cemre Doğan

Uzman / Finansal Teknolojiler ve Dijital Dönüşüm Müdürlüğü

Bu yayınıma www.tspb.org.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

Bilgi için: kvhs@tspb.org.tr

Kripto Varlık Piyasası E-Bülteni, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği (TSPB) tarafından bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Bu bültende yer alan her türlü bilgi, değerlendirme, yorum ve istatistikî değerler, hazırlandığı tarih itibarıyla güvenilirliğine inanılan kaynaklardan elde edilerek derlenmiştir. Bilgilerin hata ve eksikliğinden ve ticari amaçla kullanılmasından doğabilecek zararlardan TSPB hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir. Raporda yer alan bilgiler referans gösterilmek şartıyla izinsiz yayınlanabilir.

Yasal Uyarı:

Bu bültende yer alan bilgi, değerlendirme ve yorumlar genel nitelikte olup, hiçbir şekilde yatırım tavsiyesi değildir ve yatırım danışmanlığı kapsamında değerlendirilmemelidir. Bülten kapsamındaki görüş, analiz ve veriler yalnızca bilgilendirme amacı taşımakta olup, herhangi bir yatırım aracının alım, satım veya elde tutulmasına yönlendirmemektedir ve öneri niteliğinde değildir. Söz konusu içerikler, yatırımcıların risk ve getiri tercihleri ile mali durumları dikkate alınmadan hazırlanmıştır. Paylaşılan verilerin doğruluğu ve güncelliği konusunda garanti verilmemektedir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yalnızca mevzuatla belirlenen kriterleri sağlayan yatırımcılara, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilmiş şirketlerle imzalanacak Yatırım Danışmanlığı Sözleşmesi çerçevesinde sunulabilir.

© Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, tüm hakları saklıdır

KAYNAKÇA

<https://altcoinhaberler.com/sec-innovation-exemption-tokenize-edilmis-hisseler/>
<https://cointelegraph.com/news/uk-fca-weighs-fund-rules-exemption-for-tokenized-gold-ft>
<https://cointelegraph-tr.com/news/banks-double-eu-mica-crypto-register-esma>
<https://cointelegraph-tr.com/news/coinbase-files-to-bring-single-stock-perpetual-futures-to-us-market>
<https://cointelegraph-tr.com/news/uk-fca-sets-crypto-authorization-guidance-ahead-of-september-application-window>
<https://complyadvantage.com/insights/what-is-aml-screening/> (AML taraması türleri, süreç adımları, uyum zorlukları)
<https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/kuresel-piyasalarda-gelecek-hafta-yogun-veri-gundemi-takip-edilecek/4061766>
<https://www.bloomberght.com/fed-2023-ten-bu-yana-ilk-kez-faiz-artirdi-3788522>
<https://www.bloomberght.com/japonya-merkez-bankasi-faizi-31-yilin-en-yuksek-seviyesine-cikardi-3788718>
<https://www.prnewswire.com/news-releases/sp-global-announces-agreement-to-acquire-openzeppelin-302881958.html>
<https://www.reuters.com/legal/government/us-senate-vote-advancing-landmark-crypto-bill-2026-09-15/>
<https://www.reuters.com/world/asia-pacific/bank-japan-set-raise-interest-rates-31-year-high-2026-09-17/>
<https://www.reuters.com/world/asia-pacific/global-markets-global-markets-2026-09-15/>
<https://www.sec.gov/newsroom/press-releases/2026-90-sec-issues-innovation-exemption-facilitate-trading-tokenized-nms-stock-request-comment>
<https://www.sec.gov/newsroom/speeches-statements/uyeda-statement-innovation-exemption-091726>
<https://www.trmlabs.com/glossary/sanctions-screening> (Yaptırım taraması tanımı, yaptırım listesi kurumları, kaçınma teknikleri)